

Temakart

Regionalt verdifulle kulturmiljøer

Hva er et kulturmiljø?

Et kulturmiljø er et område der kulturminner inngår som del av en større helhet eller sammenheng. Kulturmiljøer finnes i både byer og tettsteder, langs kysten, i jordbrukslandskap og i skog og utmark. Eksempler på dette kan være et byområde med særegen arkitektur, et kulturlandskap rundt en middelalderkirke, et herregårdsmiljø, et større område med mye fornminner, et sjøbumiljø eller et industriområde med fabrikker og arbeiderboliger. Det er viktig at kulturminnene sees i sammenheng med det miljøet og landskapet de er en del av.

Om temakartet

Kartet viser regionalt verdifulle kulturmiljøer. Ved vurderingen har det blitt valgt ut kulturmiljøer som er representative for Østfolds egenart, og/eller er av nasjonal betydning, slik som herregårdene og herregårdslandskapet, det store antallet middelalderkirker og automatisk fredede kulturminner, festningsanlegg og teknisk-industrielle kulturminner. Kulturmiljøene er knyttet til viktige landskapsstrukturer som raet, jordbruksområdene i ytre Østfold, jord- og skogsbygdene i indre Østfold, vassdragene, kysten og byene. Kartet viser både selve kulturmiljøene og enkelte sammenknyttende landskapsstrukturer som er viktige for forståelsen og opplevelsen av dem. Kartfestingen skal bidra til at det gjøres gode avgrensinger av kulturmiljøene når fremtidige arealplaner skal utarbeides. Det er ingen klare skillelinjer mellom kulturmiljøer og kulturlandskap. Ved kartleggingen er det først og fremst lagt vekt på de kulturhistoriske elementene og i mindre grad landformene og det biologiske mangfoldet.

Kriterier

De regionalt verdifulle kulturmiljøene i kartet er valgt ut på bakgrunn av følgende kriterier:

- Historisk miljø som er representativt for fylkets egenart eller av nasjonal betydning
- Stort antall kulturminner (gjerne fra flere perioder) samlet
- Sammenheng mellom kulturminner og landskapsformer
- Sammenheng mellom kulturminner og kulturlandskap
- Avgrenset område, landskapsrom eller strekning av en viss størrelse
- Visuell opplevelse av det historiske landskapet

Bakgrunnsdata

Kartet bygger på registreringer og avgrensninger gjort av Fylkeskonservatoren i Østfold fylkeskommune, kommunale kulturminneplaner, samt Riksantikvarens registre Nasjonale kulturhistoriske bymiljøer (NB!-registeret) og Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA).